

TEMATICKÉ OKRUHY Z ČESKÉHO JAZYKA

K PŘÍPRAVĚ NA PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY NA OSMILETÉ GYMNÁZIUM

1. Pravidla českého pravopisu

- ovládá lexikální pravopis
- ovládá základy pravopisu morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých)
- ovládá základy pravopisu syntaktického (shoda přísudku s podmětem, psaní čárek v jednoduchých souvětích)

2. Slovní zásoba, tvoření slov

- postihne význam pojmenování v daném kontextu
- postihne význam známých přísloví, rčení, pořekadel, pranostik, doplní jejich chybějící část
- porovná významy pojmenování, rozliší slova významově nadřazená, podřazená, souřadná
- rozliší slova jednoznačná a mnohoznačná
- přiřadí k vybraným pojmenováním synonyma (slova souznačná) a antonyma (slova opačného významu)
- rozezná slova citově zabarvená a zdvojnásoběná
- rozliší spisovné a nespisovné tvary slov, nahradí slovo nespisovné slovem spisovným
- rozezná slova příbuzná
- rozliší slovo, slabiku, hlásku (samohlásku, souhlásku, dvojhlásku)
- orientuje se ve stavbě jednoduchých slov (kořen, část předponová a příponová, koncovka)

3. Skladba

- rozliší věty podle postoje mluvčího, správně zaznamená interpunkci na konci věty
- rozliší větu jednoduchou a souvětí, upraví větu jednoduchou na souvětí a naopak
- určí základní skladební dvojici (rozliší podmět holý a rozvitý, podmět vyjádřený, nevyjádřený a několikanásobný)
- užívá vhodné spojovací výrazy, nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován
- přiřadí větný vzorec konkrétnímu větnému celku
- rozpozná větu uvozovací, rozliší řeč přímou a nepřímou

4. Tvarosloví

- určí ohebné i neohebné slovní druhy (s výjimkou částic)
- určí pád, číslo, rod a vzor podstatných jmen
- určí druh a vzor přídavných jmen
- určí mluvnické kategorie sloves (osoba, číslo, způsob, čas)
- vyhledá složené tvary slovesa

5. Porozumění textu

- prokáže porozumění textu včetně nepísmenných typů textu (tabulka, graf aj.)
- vystihne nadpis textu na základě hlavní myšlenky textu
- rozliší podstatné informace od nepodstatných

- nalezne v krátkém textu klíčová slova a obsahové jádro sdělení
- posoudí úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení
- porovná informace ze dvou zdrojů
- rozliší fakta a domněnky
- rozezná manipulativní prvky v reklamě nebo inzerci

6. Slohová a literární výchova

- seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti
- uspořádá jednoduchý text podle textové návaznosti
- odhadne pokračování textu nebo doplní jeho předcházející část
- rozezná základní slohové útvary a žánry (blahopřání, dopis, dotazník, inzerát, návod k použití, oznámení, popis děje, popis pracovního postupu, popis předmětu, pozvánka, přihláška, vypravování, vzkaz, zpráva)
- postihne vhodnost či nevhodnost užití jazykových prostředků (spisovných a nespisovných) vzhledem ke komunikační situaci
- používá elementární literární pojmy při jednoduchém rozboru literárních textů (próza, poezie, drama, verš, rým, přirovnání)
- rozezná základní literární žánry (bajka, báseň, hádanka, komiks, pohádka, pověst, povídka, rozpočítadlo, říkanka)
- rozliší literaturu uměleckou a věcnou
- rozliší umělecký text od neuměleckého, rozezná různé typy neuměleckých textů (publicistický text, populárně naučný text, slovník, encyklopedie)